1923 március 21, szerda

Postarina u gotovom placena
Postaviteldij készpénzben fizetve

Veliki Becskerek, 52. évf. 65. szám

TORONTÁL

Ára: 75 para

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Becskerek, Obilityeva (Zápolya) u. 1
Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21
Sürgönycím: Torontál, Veliki Becskerek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP
Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész évre . 180 D | Negyedévre . 45 D
Félévre . . 90 D | Havonta . . . 15 D
Hirdetések dijszabás szerint
Megjelenik naponta délben

Ára: 75 para

Négy püspökség a Vajdaságban.

Becskerek püspöki székhely.

— Beogradi tudósitónk jelentése. —

Beograd, márc. 19.

A vajdasági katholikusok ügyeinek intézése jelenleg, mint ismeretes, apostoli adminisztrátor — a suboticai és velikibecskereki — kezében van. Ez azonban csak ideiglenes rendezés, amennyiben a konkordátum megkötése után azonnal hozzá fognak látni a Vajdaság egyházi ügyeinek végleges rendezéséhez. Az eddigi terv szerint a Vajdaságban négy püspökséget állitanak fel és pedig Suboticán a Felső-Bácska részére, Novi Sadon az Alsó-Bácska és Baranya részére Veliki Becskereken a Felső-Bánát és Vrsacon az Alsó-Bánát részére. Ezek a püspökségek a beogradi metropolita alá fognak tartozni és a püspökök a beogradi érsek-metropolita suffraganensei lesznek.

A francia kommunisták a Ruhr-megszállás ellen.

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Páris, márc. 19.

A franciaországi kommunista-párt a Ruhr-megszállás ellen tiltakozó ülést tartott, amelyen az angol-olasz megbizottakon kivül két németországi képviselő is szónokolt. A gyülés végén a rendőrség a két olasz megbizottat és Mollein német képviselőt letartóztatta, mert Mollein utlevél nélkül jött Franciaországba.

Franciaország sürgősen békülni akar.

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Páris, márc. 19.

Francia körök a bonyolult helyzetből való kibontakozás egyetlen lehetőségét abban látják, hogy Németország józanul, valódi teljesitőképességének megfelelő ajánlatokat terjesszen elő. Franciaország semmiféle közvetitést nem fogad el.

Senkisem vonja kétségbe, hogy Németország még legyőzöttségében is egyenrangu fél, de a tárgyalásnak közvetlenül Berlin—Páris között kell megindulnia.

Berlin kezdeményezésére Franciaország Cunóval állitólag nem tárgyal. A jövő emberének Strezemannt tekintik.

A radikális-párt győzelme.

A választás eredményei az ország egyes részeiben. — A választások végeredménye. — A radikális-párt győzelme.

— A „Torontál" beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Becskerek a választások ideje alatt.

Becskerek, márc. 20.

A választások — egy-két község kivételével — mindenütt a legnagyobb rendben, teljes nyugalom közepette folytak le. Becskereken a választások ideje alatt sehol rendzavarás nem történt. Mindenki szabadon járulhatott az urnák elé s ebben senkit nem aakdályoztak. A korcsmákat a szesztilalom folytán legnagyobbrészt zárva tartották. A kávéházak külső képe teljesen elütött a rendestől. Hiányoztak a szesz fütötte jókedvü vendégek s csak néhány választási eredményekre kiváncsi lokálpolitikus várta be a zárórát. Egy órakor a kávéházak is leeresztették rollóikat.

A választások utcai képe korántsem volt oly élénk, mint az 1920-as szavazások idejében. Reggel még némi élénkség uralkodott a választóhelyiségek körül, délben és délután azonban teljesen ellanyhult az érdeklődés. Számszerint legtöbben az Etvesova és Silerova utca sarkán lévő szavazóhelyiségben szavaztak le. Sokan adták le voksukat a Pasityeva utcai elemi iskolában is. Lényegesen kevesebben jelentkeztek a Princ Gyorgye utcában lévő elemi iskolában és a szokolanumban, ahol minden tülekedés nélkül, meglehetősen hamar kerültek sorra a polgárok.

Érdekes jelenség volt, amikor az Etvesova-utcai első számu helyiség előtt felvonultak az erdővel szembeni részen lakó cigányok. Ők is szavazni jöttek. Még a kapuban is azon töprengtek, hogy vajjon melyik pártra adják le a szavaztukat. Nagy derültséget keltett az, amikor a Miska bácsi, a becskereki piac ismert alakja a választást vezető elnök azon kérdésére, hogy micsoda, azt felelte: szerb kérem, de azelőtt más voltam. A megismételt kérdésre is ugyanezt a választ adta. Csak nagynehezen bökte ki, hogy piaci árus s hogy gyufával és sok más ilyen apróság árusitásával foglalkozik.

Akadtak bőven elégedetlenkedők is. Ezek a kimaradottak. Végigjárták mind a négy szavazóhelyiséget, de csak nem találták benne nevüket a választási névjegyzékben.

Választási csendőrök.

Novoselo, márc. 19.

A bánsági Novoselon kellemetlen incidens zavarta meg a választások nyugodt lefolyását. A novoseloi nacionalisták már kora reggel kordont vontak a szavazóhelyiségek köré és meg akarták akadályozni a polgárokat politikai joguk gyakorlásában. A polgárok azonban ennek ellenére sem hátráltak meg és kivétel nélkül leszavaztak. Háromnegyed hat órakor, amikor a választás már a vége felé járt, a nacionalisták gyülést tartottak, mely hat óra után néhány perccel ért véget. A választási elnök természetesen pontban hat órakor berekesztette a szavazást, jegyzőkönyvet vett fel s meg kezdte a voksok összeszámlálását. Amikor a nacionalisták ezt megtudták, felvonultak a szavazóhelyiség elé és erőszakkal be akartak hatolni az időközben lezárt épületbe. A szorongatott helyzetben lévő bizottság csendőri segitséget kért, mely a nacionalisákat szétoszlatta.

Passziv rezisztencia.

Debeljácsa, márc. 20.

Debeljácsa szinmagyar község polgárai kényszerült helyzetben teljesen passzive viselkedtek a választásokon. A debeljácsaiak közül egyetlen egy lakos sem szavazott le. A nagyközség távolmaradása jelentékeny számu voks hiányát jelenti, mert a község lakosságának a száma meghaladja a hatezret.

A debeljácsaiak, értesülésünk szerint, azért nem szavaztak le, mert a választási kellékek nem érkeztek meg a kellő időben. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet az állandó bizottsághoz továbbitanak.

Beograd, márc. 19.

Március 18-án döntő jelentőségü napja volt az ország politikai életének. Az 1920 novemberében megválasztott és az elmult év decemberében feloszlatott parlament helyébe uj képviselőket választottak, akik hivatva volnának a jövő ciklus parlamentjében a nép javáért és boldogulásáért dolgozni. A mult nemzetgyülés az államügyek intézésére alkalmatlannak bizonyult. A folytonos pártviszályok lehetetlenné tették az eredményes müködést, melynek legsulyosabb következménye az volt, hogy nem hozhatták meg a legfontosabb törvényeket. Emellett a sulyos és rendkivül káros helyzet mellett megbomlott a pártok egysége is, mely végleg megadta a parlamentnek a kegyelemdöfést. A pártok egymásközötti harca, főleg azonban a belviszályok, lehetetlenné tették a további munkálkodást, ugy hogy kénytelenek voltak a szkupstinát feloszlatni és az uj országos választásokat kiirni.

A választások — egynéhány lokális incidens kivételével — mindenütt a legnagyobb rendben folytak le. Az uj választások eredménye teljesen uj képet ad a jövő nemzetgyülésről. Azok a pártok, amelyek politikájuk további iránya felett összekülönböztek, jelentősen vesztettek eddigi erejükből. A kisebb pártok pedig a magas választási hányados folytán veszitettek meglehetősen sokat.

A radikális-párt, amely a választási mozgalma alatt a legjobban tudta megőrizni egységét és határozott irányu politikát folytat, elvitte a győzelmet.

A demokraták, amelyeknek a mult választások alkalmával kilencven képviselőjük jutott be a parlamentbe, az idei választások alkalmával érzékenyen meggyengültek. A két részre való tagozódás, a pártoskodás megtette hatását, mely csaknem minden kerületben csalhatatlanul jelentkezik.

Az uj választási rendszerrel, a mely a hanyadost vezette be irányadóul a mandátumok elosztásánál, keményen próbára tette a pártokat. Sok pártnak azonban egyenesen kedvezett a szerencse s még e sulyos feltétel is kedvezően befolyásolta részükre a választások kimenetelét. Igy többek között sokat nyert a quotiens rendszerrel a Radity-párt, mely rendes körülmények között nem ért volna el ily nagy eredményt. Ugyanigy jól jártak a szlovén klerikálisok is, akiknek szintén előnyére vált az uj metódus.

A muszulmánok tábora teljesen szétforgácsolódott a választásokon. Maglaity-csoportja például döntő vereséget szenvedett dr Spahoékkal szemben.

TŐZSDE

Március 19.

Beograd. (Zárlat.) Francia frank 615, Dollár 96·50, London 464·25, Páris 620, Newyork 98·85, Genf 1850, Szaloniki 108, Milano 479·15, Prága 295, Berlin 048, Wien 014, Bukarest 47·50, Budapest 2·90, Brüsszel 530.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 00258, Holland 21150, Newyork 53825, London 2529, Páris 3445, Milano 2595, Prága 1595, Budapest 01525, Beograd 54250, Varsó 00125, Wien 0007450, osztrák bélyegzett 00075.

Budapest. (Zárlat.) Amsterdam 1350—1390, Beograd 3450—3650, Berlin 1650—1850, Lei 16—17, London 16040—16440, Milano 164—170, New-York 3415—3490, Páris 216—266, Prága 10125—10525, Varsó 8—9, Wien 470—490, Zürich 635—660, Napoleon 12700.

A földmives-pártot az idei választások nagyon meggyöngitették, hasonlóképpen járt a szlovén-, agrár-, a szociálista- és a köztársasági-párt, mely utóbbi a mult választások alkalmával is csak három mandátumot kapott.

A haladók-, rokkantak-, bérlők-, liberálisok-, független munkások- és Protity Sztoján pártja mandátum nélkül maradt.

A német-párt a lakosság számarányához képest, győzelmesen került ki a választási küzdelemből.

Az egyes országrészekből a következő jelentések futottak be:

Horvátország.

A Radity-párt ötvenhat mandátumot, a demokraták tizenhármat, a radikálisok hatot kaptak.

A demokraták közül Pribicsevity Szvetozár, dr. Ribár, dr. Wildner, dr. Lukinity, dr. Krizmann jutottak Horvátországban mandátumhoz.

Szlovénia.

Szlovéniában a klerikálisok 22 mandátumot kaptak, a Radity-párt kettőt, a Pucelj-féle földmives-párt egyet.

Bosznia.

Boszniában összesen 20 Spahó-párti, 6 Radity- és 6 földmives-párti mandátum van.

Hercegovina.

A mostári kerület eredményei ismeretesek eddig, ahol 1 radikális, 2 Spaho-párti, 2 Radity- és 2 Radity-disszidens kapott mandátumot.

Crnagora.

A radikálisok Crnagorában 4, a demokraták 2, az autonomisták ugyancsak 2 mandátumot kaptak.

Dalmácia.

A radikális-párt 5, a demokrata-párt 1, a Trumbity-párt 2 és a Radity-párt 2 mandátumot kapott. Egy mandátumon itt még a Trumbity-párt és a demokraták küzdenek.

A végleges eredmény.

A legutolsó hivatalos jelentés szerint a választások eddigi eredménye a következő:

Radikális-párt 108.
Demokrata-párt 50.
Radics-párt 70.
Délszerb-török-párt 13.
Klerikális-párt 22.
Spaho-csoport 18.
Földmives-párt 9.
Német-párt 8.
Bunyevác-párt 3.
Szociálista-párt 3.
Trumbity-párt 2.
Román-párt 1.
Szlovén agrár-párt 1.
Szerb-párt 1.
Autonomista-párt 2.

Négy mandátum eddig ismeretlen.

Nyomoznak Smeets gyilkosa után.

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Berlin, márc. 19.

Smeets rajnai szeparatistavezér meggyilkolásával egy huszonhétéves fiatal embert gyanusitanak. A rendőrség erélyesen nyomoz és a nyomra vezetőnek egy millió márkát tüztek ki jutalmul.

Németország külön javaslata Franciaországnak.

— A „Torontál" tudósitójának távirata. —

London, márc. 19.

A News Of the World berlini értesülésről számol be, amely szerint Németország párisi követe Poincaré elé javaslatokat terjesztett, amelyek a közvetlen tárgyalások megkezdését jelentik. A hirt eddig nem erősitették meg.

A budapesti diákháboru fejleményei.

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Budapest, márc. 19.

A szombat délután tartott gyülésen az ifjuság elhatározta, hogy a belügyminiszter válaszáig semmit sem tesz. A diákság ragaszkodik ahhoz, hogy sérelmét tisztázzák és megkapja a teljes elégtételt. Az ifjuságí bajtársi egyesület tagjai csak a keresztény hallgatókat engedik be az egyetemre s ezeket is csak többszöri igazoltatás után. Hétfőn sem a tudomány-, sem a közigazgatási egyetemen nem tartottak előadást. A közgazdasági egyetemen a dékány a további intézkedésig beszüntette az előadásokat. A tudományegyetemi rektor március 19-ére és 20-ikára szünetet rendelt el.

Budapest, márc. 19.

A keresztény községi párt tegnapi értekezletén a rendőrség és ifjuság közötti incidenssel foglalkozott. Takács István bizottsági tag, a Csaba bajtársi egyesület szeniora megköszöni a pártnak megértő magatartását. Kijelenti, hogy az ifjuság, mely jó volt a frontra, jó volt a kommun alatti vörös fölforgatók ellen, nem érdemli meg ezt az elbánást. Az ifjuság teljes elégtételt követel, ha azt nem kapja meg, mindenre képes, hogy azt megszerezze. Több felszólalás után határozati javaslatot fogadott el a párt, amelyben szolidaritást vállalt az ifjusággal. A sérelmet, amely a diákságot érte, a maga sérelmének tekinti s nem nyugszik addig, amig a megtoriást nem vivja ki.

Budapest, márc. 19.

A főkapitányságon megkezdődött az Erzsébet-körnton történt incidens tanuinak kihallgatása. Szombaton és vasárnap Szrubián rendőrkapitány kihallgatta az ügyben szereplő rendőrtisztviselőket és rendőrlegénységet. Mindegyik jegyzőkönyvbe mondta, hogy a tömeg fenyegető magatartást tanusitott a rendőrökkel szemben, sőt némelyikük bántalmazta a rendőröket. A vallomásokból kiderül, hogy parancsszó nélkül rántottak kardot a rendőrök, hogy a tüntetőket megriasztva, a maguk biztonságát megvédjék.

A kihallgatas jegyzőkönyveit Szrubián felterjesztette a főkapitánynak, aki áttete az iratokat a rendőrség fegyelmi osztályához.

Az incidensnél jelenvolt összes rendőrtisztviselők és rendőrök ellen a fegyelmit megelőző vizsgálatot rendelte el a főkapitány. A fegyelmi osztály hivatása lesz megállapitani, hogy folyt le a tüntetés és hogy feltétlenül szükséges volt-e a kardhasználat.

A rendőrtisztviselők ügyében a belügyminiszter maga kiván dönteni, ezért miniszteri tanácsost küldött a főkapitányságra, hogy a fegyelmi osztályon eszközlendő kihallgatásokon hatósági tanuként jelen legyen. Az érdekelt egyetemi hallgatók kihallgatása ma megkezdődött. Eddig husz tanu vallomását vették jegyzőkönyvbe. A többiek valószinüleg a holnapi nap folyamán kerülnek sorra.

Mibe kerül egy osztrák polgárnak évente az osztrák állam.

— A „Torontál" tudósitójától. —

A kedélyes osztrák polgár, de különösen a wieni nem szereti a számokat. Napi életében éppen eleget kell százezrekkel számolnia, magánszorgalomból tehát hacsak lehet, egyáltalán nem foglalkozik olyan dologgal, amihez szorosan számok tartoznak. Épp ezért talán egy államban sem kelt a költségvetés oly szerény érdeklődést, mint Ausztriában. Minden államban hatalmas parlamenti vita mellett fogadják el a költségvetést és a lapok pártállás szerint hetekig támadják vagy dicsérik a kormányt érte. Egyedül az osztrák sajtó tér röviden egy nap alatt napirendre a költségvetés felett. A szegény wieni embert csak az érdekli, mit kell neki fizetni ezen költségvetés szerint az állam kaszszájába. Ha átvizsgáljuk az osztrák költségvetést és az uj szigoru adótervezetet, arra a meglepő tapasztalatra jövünk, hogy a szegény tönkrement Ausztria népe aránylag több adót fizet, mint egy jól és fontokban szituált angol polgár.

A mai adózási viszonyok Ausztriában a következők: Az adókimutatás szerint Ausztriának ma két millió olyan polgára van, akik adózás szempontjából számbavehetők. Nem érdektelen végignézni azt a költségvetést, amelynek terheit ennek a két millió embernek kell viselni. Eszerint az osztrák állam bevételének az 1923-ik évben a következőnek kell lenni:

Egyenesadók 609,268.000.000, vámok 1132,540.000.000, ki- és beviteli engedélyek 106,000.000.000, közvetett adók 1,950.000.000.000, illetékek és börzejárulék 1907,150.000.000, dohányadó 1,210.454.000.000, tehát összesen 5,420.680.000.000 korona. Kerekszámban öt és fél billió, ami elosztva a két millió adófizető között, egy emberre évente 3·6 millió korona esik. A két millió adófizető tehát fejenként és évenként három és fél millió korona adót fizet, ami megfelel egy miniszteri osztálytanácsos egy havi vagy kvalifikált elsőrangu munkás háromhavi fizetésének.

* **Nyugdijasok figyelmébe.** A nyugdijasok felvételéhez szükséges „prijavák" (član 47.) Pleitz Fer. Pál nyomdai cégnél elkészültek s az ottani raktárban azonnal kaphatók.

HIREK

Marc 21.

1685-ben szül. Bach Sebestyén, a világ legkiválóbb zeneköltőinek egyike.

1763-ban születik Jean Paul iró.

1917-ben Oroszországban elfogják a bolsevisták II. Miklós cárt és a feleségét.

A sztrájkok hazája. Wienből jelentik: Ma reggel az összes posta- és távirdaalkalmazottak beszüntetik a munkát, mert a kormány nem akarja a kedvezményes utazásra vonatkozó kivánságaikat teljesiteni.

Valborg Svärdström hangversenye. A hires svéd énekesnő egyetlen dalestélye 22-ikén este fél 9 órakor jesz a városi szinházban. A dalestély müsora a következő: Mozart: Idumeneo cimü operájának áriája és recitativája. Järnefeld: Sonntagsmorgen. Grieg: Blaabaer-Li, Killingsdans Solvejgs Lied. Beckmann: Der Wind. Wolf: Weylas Gesang. Brahms: Immer leiser wird mein Schlummer. Schubert: Erlkönig. Strauss R. Ständchen. A. Alfven: Bei Königin Margarethe. Lange: Spätsommer. Norwegischer Gebirgstanz. Jegyek előjegyezhetők Mangold-cégnél.

Mindenki részére utlevél kell. A vármegyére rendelet érkezett, mely szerint, ha külföldi illetőségü egyént politikai cselekmények miatt letartóztatnak és kiutasitásra vagy pedig elzárásra és a büntetés letöltése utáni kitoloncolásra itélnek, az illető részére utlevelet kell kérni a rendőrhatóságnak az illetékes hatóságtól.

Kruesay Erzsi táncestélye iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. A fiatal táncmüvésznő, aki egyike a fiatal generáció legtehetségesebb tagjainak, Becskereken a legszebb tánckreációkban mutatkozik be, a melyekről hetekig fognak beszélni. A müvésznő kosztümjei, amelyek erre az alkalomra készültek, valósággal csodái a szabómüvészetnek és annyira összhangban állanak előadandó táncaival, hogy a legkényesebb igényeket is ki fogja elégiteni.

Uj eljárás az iparsó kiadása iránti kérvényekben. Az egyedáruság igazgatósága értesitette az iparsó iránt érdeklődő bőrgyárosokat, hogy iparsó kiadására vonatkozó kérvényeiket ezentul a kamarák utján nyujtsák be. A kamara véleményezésével ellátva továbbitja a kérvény a vámhivatal igazgatóságának, amely az egyedáruság utján kiértesiti az iparsó-lerakatot. Az iparsó-lerakat viszont tudatja a rendelővel a befizetendő összeg nagyságát. A megrendelt árut — csak a pénz beérkezte után küldik el.

Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapjának, az Uj Időknek uj száma közli Moly Tamás, Vértessy Gyula és Kálmán Jenő elbeszéléseit, Szederkényi Anna, Tábori Kornél és Holló Lili cikkeit, Feleki Sándor versét, Surányi Miklós és Rudolpf Stratz érdekes regényeit, számos müvészi és időszerü képet és a lap rendkivül népszerü és kedvelt rovatait, a szerkesztői üzeneteket és a szépségápolást. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 75 dinár. Mutatványszámot kivánatra ingyen küld a kiadóhivatal, VI., Andrássy-ut 16.

Betörés. A déli órákban eddig ismeretlen tettesek feltörték az agrárbank főutcai füszerraktárának az udvaron lévő raktárát és abból néhány kisebb értéket, szalámit, csokoládét vittek el. A nyomozás megindult.

Eleven bizonyiték.

A suboticai törvényszéken ma délelőtt érdekes válópört tárgyaltak, amely francia bohózatba illő pikantériájával derüs hangulatot keltett az igazság komoly csarnokában. Egy aradmegyei uriasszony keresetet nyujtott be a törvényszékhez, amelyben házasságának érvénytelenitését kérte. Az uriasszony hat hónappal ezelőtt ment férjhez és a keresethez hivatalos okmányt mellékelt a férje ellen, a melyben orvosi bizonyitvánnyal azt igazolta, hogy férje képtelen arra, hogy férji kötelességét teljesitse. Az orvosszakértők szintén megállapitották, hogy a fiatal asszony tulajdonképen még nem is asszony. Ma délelőtt volt az ügy első tárgyalása a biróság előtt. A tárgyaláson a férfiasságában megsértett ifju férj is megjelent, de nem egyedül. Ő is bizonyitékot hozott magával, amellyel igazolni akarta, hogy feleségének vádja nem fedi a valóságot. A bizonyiték egy csinos fiatal menyecske képében virult a biró iróasztala előtt. A bizonyiték esküvel hajlandó igazolni, hogy a fiatal férjjel négy hónapja a legboldogabb egyetértésben él együtt és ezideig sem alkalmat, sem okot nem adott arra, hogy hasonló vádakkal illesse az életerős, derék fiatalembert A férj azt vallotta, hogy ő mindent elkövetett kötelességeinek teljesitésére, felesége azonban szigoruan elzárkózott minden ilyenfajta kisérlete elől. Ez őt arra kényszeritette, hogy felgyülemlett bánatát egy megértőbb lélekné öntse ki és igy találta meg a magával hozott bizonyitékot, a piruló fiatal menyecsket, aki a legőszintébben igazolja, hogy nem a férjben, hanem a feleségben lehet a hiba. A biróság elnapolta a tárgyalást a bizonyitékok kiegészitése végett. Mindenesetre ez az ügy sulyos probléma elé állitotta az igazságszolgáltatást, mert nehéz lesz megállapitani, hogy kinek van igaza, a váini akaró feleségnek vagy a szerelmes fiatal férjnek.

A Zsidó Nemzeti Egyesület kulturbizottsága legközelebbi előadását folyó hó 21-én szerdán este félkilenc (8 és fél) órakor a Chevra-ház nagytermében tartja meg. Wassermann Gyula mérnök a „Zsidó mult kulturális jelentőségé"-ről olvas fel. Vendégeket szivesen lát a rendezőség.

Rézgálic 98-99%
Kén és
Majungai la Raffia
vagontételekben és kisebb mennyiségben kaphatók: 480
Jugoslavija Prometno D. D.-nál
Zagreb, Gajeva ul. 10. — Telefon 9—41.
Sürgönycim: „Jugopromet".

Az Ady-Társaság második felolvasó ülése az ultra modern költészet ismertetésével foglalkozik. Minden embernek ismernie kell korának irodalmi és müvészeti törekvéseit, hogy azokról megalkothassa a véleményét. Az Ady-Társaság programmjában benne van, hogy minden müvészeti törekvést megismertet a közönséggel, hogy ilyen módon mindenki láthassa, hallhassa mi a klasszikus, régi formákon kivül, az uj forradalmi müvészetek, próbálkozások lényege. A közönség annyit hall, olvas az aktivizmusról, kubizmusról, futurizmusról, stb. és nincs fogalma róla, hogy ezeknek a próbálkozásoknak mi a lényege, története. Az Ady-Társaság második felolvasó ülését arra szánta, hogy megszólaltatja az uj irány itt élő legkiválóbb reprezentánsait, Haraszthy Sándor költőt, a suboticai Bácsmegyei Napló belső munkatársát, Szász Olga urleányt Suboticáról, aki mint recitáló müvésznő mutatkozik be és Arató Endrét Novi Sadról, aki az uj müvészeti irányok lényegével ismerteti meg a közönséget. Az Ady-Társaság tagjai a felolvasásra dijtalanul léphetnek be.

* **Fizessen még ma elő** negyedévre 20 dinárral a **„Vajdasági Méhészeti Lapokra"** (Stari Becsej Csarnojevityeva ulica 16.).

Kiváló zsákmány. Londonból jelentik, hogy a newbury képtárból elloptak két Gainsborough festményt, amelyek értéke meghaladja a félmillió fontot.

* **Átutalásokat és csekkkiirásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztositásokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybecskereki Takarékpénztár**, Veliki Becskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár **16.** Vezérigazgató 52.

A budapesti fuvarosok sztrájkja. Budapestről jelentik: A fuvaros alkalmazottak ma reggel sztrájkba

* **Vas- és fémöntvényeket** Krausznál, Veliki Becskerek. — Telefonszám **329.**

A baranyai menekültek szervezkedése. A Veliki Becskerek város területén állandóan tartózkodó baranyai politikai menekültek folyó hó 22-én, csütörtök este 8 órakor jelennek meg a Pupinova (Árpád) utca 15. szám alatti „Fehér galamb" vendéglőben. 2 (kettő) darab fényképet és menekült voltukat igazoló okmányaikat okvetlen hozzák magukkal.

Sport

A Slavija gyüjtést rendez a megyében. A Slavija sportegyesület engedélyt kapott, hogy Torontál—Temesmegyében gyüjtést rendezzen. A befolyó összegeket az egyesület anyagkészletének kibővitésére, a szükséges szerek utánpótlására forditja. Az akció főcélja azonban már általános érdekü. Az egyesület ugyanis pályát akar vásárolni, melyet méltányos feltételek mellett más egyesületnek is átengedne.

Budapesti eredmények. A nemzetközi footballmérkőzés tizenötezer néző előtt zajlott le az ujpesti Stadionban. Mérkőzött az **Ujpesti Tornaegylet a Wiener Athletikai Klubbal.** Eredménytelen félidő után 1:0 arányban Ujpest győz. A magyar csapatban a csatársor meglehetősen indisponáltan játszott és néhány goalhelyzetet éppen ez okból nem is használt ki.

Egyéb eredmények. **Törekvés—Vac 2:2 (1:0).** A mérkőzés ugy indult, hogy a Vac sulyos vereséget szenved. Első félidőben a Törekvés vezető goalt rug és nagy fölényben van. A második félidőben Vac lábrakap és kiegyenlit.

Vasas—Mae 1:0 (0:0). Tiszta ofszájd goal.

KAC—Müegyetem 3:2 (1:1). A müegyetemiek hanyatló formát mutatnak és az első osztályból való kiesésük valószinü.

BTC—Zugló 0:0.

Athletika.

Budapest, márc. 19.

A Munkástestedző egyesület mezei futóversenye a csapatok részére a következő eredménnyel végződött:

Senior mezei verseny: 1. MTE csapata. 2. FTC csapata. 3. MTK csapata.

Junior mezei verseny: 1. MTE. 2. MTK. 3. Somogyi FTC.

175
PALMA
kautsuk-talp
és sarok

Wien, márc. 19.

Alsóausztria és Németország válogatott csapatának footballmérkőzéséből Ausztria csapata 1:2 félidő után 4:2 arányban győztesként került ki.

Milliárdos bankjegy.

Ezelőtt kilenc esztendővel még csak Mark Twain nek, a nagyszerü amerikai humoristának a fantáziájában létezett az egy millió fontos bankó, amely oly nagy összeget képviselt, hogy senki sem tudta felváltani Ma már valóság a milliós bankjegy: Németországban és Szovjetoroszországban. — Szovjetoroszország azonban nem hagyja magát. Röviddel ezelőtt Németország érte utól. Szovjetoroszország tovább rohan azon az uton, amely a bankjegy nevetségessé tételéhez a legbiztosabban elvezet. A szovjet pénzügyi népbiztosa ugyanis elhatározta, hogy egy milliárd rubeles bankjegyeket fog kibocsájtani. Azaz 1.000.000 000 rubeles banjegyet. Tessék elképzelni, hogy hány vasuti rakományt tenne ki, ha egy boldog szovjetpolgár egy rubelesekre váltaná fel az egy milliárdosát. Az uj bankjegy kiadásáról ma Berlinen keresztül érkezett moszkvai távirat számol be a legkomolyabb hangon. A távirat hangja komoly, de a bankjegy értéke nem az!

A fiatal Tisza özvegye.

Elveszti jogát a vagyonra, mert férjhez megy.

Budapesti távirati jelentés alapján megirtuk, hogy Rakovszky Iván magyar belügyminiszter Virágvasárnapján házasságot köt az 1918 novemberében elhunyt ifj. gróf Tisza István özvegyével, született Sándor Klárával. A grófné 1913. év nyarán ment nőül gróf Tisza Istvánhoz, kivel harmonikus és boldog családi életet élt és a házasságból három gyermek származott. Az októberi forradalmat követő néhány héttel gróf Tisza István — röviddel atyja halála után — spanyolbetegségben meghalt. Az özvegy grófné azóta Geszten élt visszavonultan a Tisza-család környezetében.

Rakovszky Ivánról közismert politikai szereplésén kivül csupán annyit tudunk, hogy a politikán kivül az életmüvészetnek is könnyed és charmant ismerője, világlátott ember és a magánéletben elegáns causeur, dacára annak, hogy ötvenedik évéhez közeledik. Hir szerint a fiatal özvegy grófné, — aki egyébként rendkivül bájos és vonzó jelenség — már bucsuzik is a geszti park árnyas faitól, ahonnan rövid időn belül végleg elköltözik.

A Tisza-család ismerői tudni vélnek az elhunyt fiatal gróf egy végrendeletének oly klauzulájáról, mely ugy intézkedik, hogy amennyiben halála után neje ujabb házasságot kötne, ugy elveszti jogosultságát a Tisza-vagyonra.

Szemfedelet, koporsódiszeket, tapétákat és mindennemü temetkezési cikket gyári árban ajánl 201

„PAX“

temetkezési cikkek nagykereskedése
NOVI SAD Zrinyi Petra u. 20, az udvarban

Üzlethelyiség iparosnak kiadó

Jégl Péter 4 90
füszerkereskedőnél
Brigadira Risztitya (Aradáci) utca.

Egy 35-ös, egy 25 HP szivógázmotor, egy alpha tejszeparátor és egy Wertheim-szekrény üzemnagyobbitás végett 471

eladók

Bővebbet: Petrogradska ulica 33. szám.

Eladó
üzemnagyobbitás végett

két drb **Bouler-gőzkazán**, mindegyik 20 □ m. tüzfelülettel 4 légkörnyomással, az összes durva és finom armaturával.

Egy drb **gőzgép** üzemben látható, 60 lóerős lenditőkerékkel és tárcsával.

1 drb használt állapotban teljesen komplett **uj szeszfinomitókészülék** 150 l. óránkénti teljesitőképességgel, németországi gyártmány acéllemezből, condensator defleg-motorral.

Egy darab **Siemens Schukert-generator** 430—500 Amper teljesitménnyel, alig használva 479

D. R. Schetecka, Beograd.

Üzletmegnyitás!

A pančevoi Srpska Banka Rt. faosztálya **Kovinban** megnyilt, ahol mindenféle épitéshez és asztalosoknak szükséges faanyag ugy kicsinyben, mint nagyban előnyös árak mellett dus választékban kapható. -:- Fatelepünk közvetlenül a vasutállomásból kiágazó sinek mellett fekszik. -:- -:- -:- -:-

311

Eladó egy csinos **lakóház**

mely áll 4 szoba, 1 konyha, 3 éléskamra, üvegesfolyósó, mosókonyha, istálló, kotárka, raktárral és szép szőlő- és konyhakerttel. Vétel esetén azonnal beköltözhető. — Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 481

Eladó

2½ HP. fekvő gőzgép, egy Jindrich köves-daráló 18 coll átméretü, egy 3 HP Kormick benzinmotor kocsira szerelve, körfürésszel, kukorica morzsolóval, jó szijakkal 484

Moró Henrik, Szerbneuzina.

Eladó 445

egy **4 HP BENZINMOTOR**, Magyar Motorgyár szombathelyi gyártmánya, eredeti gyertyagyujtással és ventilátor hütéssel. Bővebbet:

Jakab Löschingerné, Begej Sveti Djuradi.

Poziv.

„Zanatlijska i Trgovačka Banka D. D. u Velikom Bečkereku“ održaće svoju

XIII. redovnu glavnu skupštinu

u *5. aprila 1923. god. u 4 sata po podne* u prostorijama Torontalske Banke za Štednju i Kredit, na koju poštovane deoničare ovim učtivo poziva.

DNEVNI RED:

1. Izbor perovodje i overovitelja zapisnika.
2. Izveštaj uprave i nadzornog odbora, predlaganje zaključnog računa, ustanovljenje izravnanja i rešenje o upotrebi čistog dobitka.
3. Rešenje o davanju razrešnice upravi i nadzornom odboru
4. Predlozi.

Veliki Bečkerek, 15. marta 1923 god. *Uprava.*

Na skupštini samo onaj deničar može glasati, koji svoje deonice zajedno sa kuponima najmanje 3 dana pre skupštine kod društvene blagajne deponuje.

Meghivó.

Az *„Ipar és kereskedelmi bank részvénytársaság Veliki Becskerek“ 1923. évi április hó 5-én d. u. 4 órakor* Veliki Becskereken, a Torontálmegyei Takarék- és Hitelbank helyiségében tartja

XIII. évi rendes közgyülését,

melyre a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Jegyzőkönyvvezető és jegyzőkönyvhitelesitők kijelölése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése, zárszámadások előterjesztése, mérleg megállapitása és a tiszta nyereség hovaforditása feletti határozathozatal.
3. Az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény iránti határozathozatal 477
4. Inditványok.

Veliki Becskerek, 1923 március 15 *Az igazgatóság.*

A közgyülésen csak azon részvényes szavazhat, aki részvényeit a még esedékessé nem vált szelvényekkel együtt legkésőbb a közgyülést megelőző 3. napon délig a társaság pénztárnál letette.

Završni računi Zanatlijske i Trgovačke Banke d. d. za 1922. god.
Az Ipar és kereskedelmi bank részvénytársaság Veliki Becskerek zárszámadásai az 1922. évre.

Račun izravnanja — Mérleg-számla

Imanje — Vagyon			Dugovi — Teher		
Gotovina — Pénzkészlet		84582 93	Osnovna glavnica — Részvénytőke		250000 —
Na žiroračunu kod Narodne Banke — Giroszámlán a Narodna Bankánál		12158 68	Rezervni fond — Tartalékalap		28750 —
Efekti — Értékpapirok		41835 —	Ulozi na knjižice i u tekućem računu — Betétek takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára		1452513 61
Strane novčanice — Külföldi pénznemek		46518 36	Verovnici — Hitelezők		75610 84
Menice u portfelju — Váltótárca		888120 —	Ne podignute dividende — Fel nem vett osztalékok		2485 25
Potraživanja u tekućem računu — Követelések folyószámlán		557140 93	Prelazne kamate — Átmeneti kamatok		21452 25
Dužnici — Adósok		231457 13	Prelazne stavke — Átmeneti tételek		6364 85
Nameštaja — Berendezés		6355 67	Dobitak: — Nyereség:		
			Prenos od prošle godine — Áthozat a mult évről	1101 27	
			Čist dobitak tekuće godine — Folyó évi tiszta nyereség	29890 63	30991 90
		1868168 70			1868168 70

Račun gubitka i dobitka — Eredmény-számla

Gubitak — Veszteség			Dobitak — Nyereség		
Činovničke plate, stanarine i dodatci — Tisztifizetések, lakbérek és pótlékok		55950 —	Prenos od prošle godine — Áthozat a mult évről		1101 27
Troškovi — Költségek		25144 62	Kamate, provizije i razni prihodi — Kamatok, jutalékok és egyéb jövedelmek		184606 45
Kamate na uloge — Betétkamatok		36667 04			
Porez na kamate uloga — Betétkamatadó		3666 70			
Stanarina za lokal — Üzlethelyiség bére		5525 —			
Porez — Adó		18238 23			
Kamate na reeskontovane menice — Visszleszámitolt váltók kamatai		8818 05			
Otpis od nameštaja — Leirás a berendezésből		706 18			
Dobitak: — Nyereség:					
Prenos od prošle godine — Áthozat a mult évről	1101 27				
Čist dobitak tekuće godine — Folyó évi tiszta nyereség	29890 63	30991 90			
		185707 72			185707 72

Veliki Bečkerek, 31. decembra 1922. god. — 1922 december 31.

Za knjigovodstvo: — A könyvelésért:
Kecskeméthy Ferenc s. k,
glavni knjigovodja. — főkönyvelő.

Uprava. — Az igazgatóság.

Ispitivali smo i pronašli ispravnim. — Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Veliki Bečkerek, 17. marta 1923. — 1923 március 17-én.

Nadzorni odbor. — A felügyelő-bizottság

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek. Kiadja Pleitz Fer. Pál.